

Kulturaftale 2021-24

Evaluering vinter 2024

Kulturaftale 2021-24

VÆK LYSTEN OG SKAB FÆLLESSKABER

Kulturkantens kulturaftale 2021-24 dækker kulturregionen som vist herover. Der er konkret tale om et stærkt partnerskab mellem:

Læsø, Frederikshavn, Hjørring, Brønderslev, Jammerbugt, Thisted, Morsø, Vesthimmerland, Mariagerfjord, Rebild og Aalborg Kommuner samt Region Nordjylland.

Kulturaftale 2021-24 blev til på baggrund af en bred samskabelsesproces. Processen byggede på en bred inddragelse af politikere, fagfolk, aktører mv. med vidtspændende repræsentation i genrer og geografi.

De identificerede værdier hedder i Kulturaftale 2021-24, at vi i Kulturkanten skal:

- Vække nysgerrighed
- Skabe engagement og ejerskab
- Give rum for fordybelse og eftertænksomhed
- Skabe plads til provokation og udvidelse af horisonter
- Sikre kvalitet og højt ambitionsniveau
- Udnytte de digitale muligheder
- Bruge kulturen som værdiskaber i nye sammenhænge
- Skabe stolthed over de nordjyske fortællinger og stedbundne kvaliteter

Disse værdier er indarbejdet i kulturaftale 2021-24s DNA, og er allestedsværende i projekter og filosofi.

Aftalen bliver udmyntet primært via puljer igennem tre indsatsområder:

- Lære at Være
- Sund med Kultur
- Nordjyske Fortællinger

Med et særligt fokus på børn og unge, har Lære at Være også haft mulighed for at indgå forskellige partnerskaber, typisk med Børns og Unges Møde Med Kunsten som partneren. Lære at Være er også hjem for Kulturkantens store projekt IVÆRK.

Lære at Være

Formålet med indsatsområdet er at fremme talentudvikling og udvikle vækstlag i hele kulturregionen og give børn og unge redskaber til at leve gode liv. Vi kalder det for væredygtighed, fordi det handler om at lære børn og unge at være i verden. Vi vil skabe kulturtilbud, der bliver del af børn og unges kulturelle rygsæk, vækker nysgerrighed og lyst og samtidig får de kulturelle talenter til at spire og gro. Det gælder både hos de mindste, hvor mødet med kunsten fungerer som appetitvækker og hos de unge, hvor fokus også er på både talentudvikling og fremtidigt kulturelt iværksætteri.

Området i praksis

Indsatsområdet er det eneste ud af tre indsatsområder, der har en dedikeret projektleder og programansvarlig til administration, udvikling og koordinering af indsatsområdets mange tiltag og projekter.

I indeværende aftaleperiode kan nævnes projekter som

- Global Roots (målgruppe: skolernes mellemtrin)
- Legekunstgødning (målgruppe: daginstitutioner)
- FRIMOD (målgruppe: fritidsordningerne)

Ved siden af har projektet IVÆRK haft sin egen deltidsansatte projektleder, som aktivt har arbejdet med outreach ved siden af administration og koordinering af projektets mange facetter og involverede - se en kort beskrivelse af IVÆRK på næste side.

Puljer

Lære at Være forvalter 2 puljer:

- "Puljen til talent og fællesskaber", som er uddelt én gang til flere-årige projekter (på i alt 5 millioner).
- "Kulturstarteren" er en lille pulje på max 10.000 kr målrettet unge der skal lære at ansøge til deres kunst- og kulturprojekt. Puljen startede på i alt 400.000 og er siden boostet med 200.000.

Forvaltning

Indsatsområdet forvaltes via projektlederen/programansvarlige med en projektgruppe, bestående af kulturkonsulenter fra udvalgte medlemskommuner, samt en række eksterne med særlig faglig indsigt i børne- og ungekulturen.

Projektgruppen har fungeret som bevillingsudvalg med indstillingsret til administrativ- og i sidste ende politisk styregruppe for "Puljen til talent og fællesskaber". Derefter sidder de som følge- og sparringsgruppe aftalen ud.

Kulturstarteren forvaltes af projektlederen, men har i løbet 2022 og '23 fået tilført et rådgivende ungepanel (De fantastiske fem), som varetager dialog med ansøger og indstiller til projektleder.

Egne projekter

eksempler

Global Roots - kunst og kultur i grundskoleundervisningen med henblik på bæredygtig udvikling (2021-2022)

Projektet udmøntede sig i kunstneriske forløb på tværs af skoler i Nordjylland og havde til formål at sætte børnene i stand til at forstå, reflektere og handle i forhold til deres rettigheder og ansvar som borgere i en verden i konstant forandring. Projektet var et samarbejde mellem BMMK, Kulturprinsen og en række europæiske partnere. Støttet af Erasmus+.

LegeKunstGødning - kompetenceløft til de mindste børns hverdagsvoksne gennem mødet med kunsten og kunstneren (2021-2023)

Projektet bragte de yngste tætttere på kunsten og kulturen og forskede i, hvad mødet med kunst, kultur og æstetiske processer i hverdagen betyder for børns leg og dannelse samt for de voksne omkring dem. I Nordjylland deltog 4 institutioner fra hver af de 11 kommuner i projektet. Projektet var et samarbejde mellem BMMK, Kulturskoler i Nordjylland, UCN og Kulturprinsen. Støttet af Nordea.

FRIMOD – kunstpædagogisk praksis i skolefritiden (2024)

FRIMOD er et udviklingsprojekt, der retter sig mod folkeskolens skolefritidstilbud og sætter børns trivsel og fællesskaber i centrum. FRIMOD vil styrke den tværprofessionelle praksis og dialog i folkeskolens fritidstilbud gennem et fagligt samspil mellem det pædagogiske personale og eksterne aktører inden for kunst- og kultursektoren. Formålet er at skabe rum for gensidig inspiration og videreudvikling af den fritidspædagogiske praksis i skolen. Projektet foregår på tre skoler i Nordjylland og er et samarbejde mellem BMMK og Kulturprinsen. Støttet af Spar Nord Fonden.

BØRNS MØDE
MED KUNSTEN

UNGES MØDE
MED KUNSTEN

Med refusionsordningerne arbejder vi på at sikre børn og unges dybdegående møde med kunsten i længerevarende forløb. Det er vigtigt for os, at det er institutionen og kunstnerens frie valg, så mødet og forløbet forankres bedst muligt og giver størst værdi for alle parter.

Princippet bag ordningen er, at institutioner og skoler mm. kan skabe samarbejder med professionelle nordjyske kunstnere, og får ved ansøgning af en kunstner i kataloget (BMMK og UMMK), refunderet 60 % af et fastsat honorar inkl. transport.

Ordningen hed før "En hel kunstner til kvart pris" og i 2017 udviklede man Børns Møde Med Kunsten og den særskilte indsats "lillesøsteren" Unges Møde Med Kunsten.

IVÆRK

UNGES MØDE MED KUNSTEN

Kulturkantens eget projekt, samskabt med unge med fokus på kulturelt iværksætteri.

Projektet i praksis er forankret i Lære at Være hos Ungens Møde Med Kunsten, og med medfinansiering fra NordeaFonden kunne genansættes UMMKs ungekoordinator som projektleder. Det betyder at projektet hører ind under Kulturkantens organisation – herunder også Lære at Væres projektgruppe - men arbejder meget selvstændigt og sideløbende med sekretariatet.

IVÆRK samarbejder aktivt med unge foreninger, organisationer og kulturinstitutioner i Nordjylland for at styrke forbindelserne mellem unge kunst- og kulturaktører i de 11 nordjyske kommuner. Gennemførelsen af netværksmøder, workshops og en stor camp understøttes af IVÆRK, men disse initieres og organiseres af de unge selv.

Aktiviteterne omfatter også planlagte arrangementer, kurser og projekter arrangeret af unge talenter, som fremhæves på vores platform. IVÆRK faciliterer desuden en pulje, hvor unge kan ansøge om støtte til deres kunst- og kulturprojekter. Vi stræber efter at være bindeleddet mellem unge kreative og det bredere kulturmiljø i Nordjylland. Med fokus på samarbejde og vækst skaber IVÆRK et dynamisk miljø, der fremmer talentudvikling og kulturelt engagement blandt unge

kunstnere i regionen. IVÆRK er en solid succes, som både vores kommunale institutioner og vores politiske bagland kender til. Blandt unge er der også en flot spredning og et ejerskab i ungeindsatsen som de fleste nordjyske kommuner normalt kun kan drømme om. Der er et stærkt samarbejde med Ung Kult, OPUSS, Ishuset LIVE, Aalborg Universitet og en lang række kulturinstitutioner i regionen. Projekter født under IVÆRK er blevet til formaliserede Erasmus+ projekter og vi går ind i det sidste år af projektet med et ønske om at lave en udbredelse af projektet på nationalt plan sammen med andre kulturregioner. Processen omkring dette er igangsat med Kulturregion Storstrøm, Kulturregion Fyn, Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig, og Kulturkanten – alt sammen i tæt samarbejde med Ung Kult.

Lære at Være - Evaluering

Delmål 1

At kultur bliver en central del af børn og unges opvækst og kulturelle rygsæk: Børn og unge skal eksponeres for kultur i skolen, på ungdomsuddannelserne og institutionerne, i byrummet og selv have mulighed for at udtrykke sig gennem kunst og kultur. Gennem kultur skal de inspireres og deres horisonter udvides, så de bliver rustet til at være reflekterede og nysgerrige kulturskabere og kulturforbrugere.

Børn og unges møde med kunsten i hverdagsrummet, er hele præmissen i indsatsområdets aktiviteter og tiltag. Alt hvad der arbejdes med, arbejder målrettet med børn og unges møde med kunsten, mulighederne for at forstå og værdsætte kulturen, håndværket og kunsten omkring os, reflektere og omdanne mening.

Grundstenen i vores refusionsordninger BMMK og UMMK arbejder med det dybdegående kunstneriske møde, og udfordrer børn og unge på krop og sjæl i trygge rammer.

Drømmen er at nå alle børn og unge i regionen. Men det kræver samarbejde helt ud i det yderste led i kommunernes børne- og ungeafdelinger, det kræver at pædagogen og læreren oplever de kunstneriske møder som en del af kerneopgaven med børnene.

Vi står midt i et skisma, hvor kunstens betydning aldrig har været tydeligere og hvor der er politisk lydhørhed overfor både det børnekulturelle og det ungdomskulturelle felt. Samtidig bespares både kommuner og institutioner i en sådan grad at der er meget lidt plads tilbage til kunsten i kommunernes børne- og ungepraksis.

Det betyder, at refusionsordningerne er blevet brugt mere end nogensinde før, fordi det økonomiske bidrag til et kunstnerisk møde er altafgørende. I 2023 oplevede vi for første gang nogensinde at årets budget til refusionsordningerne BMMK og UMMK var opbrugt allerede i 3. kvartal. Dette cementerer behovet for ordningerne men kalder også på en udfordring i den kommende aftale i forhold til justeringer af kunstnerens overenskomst, administration af ordningerne ved en øget ansøgningsmængde og det overordnede budget.

Delmål 2

At sikre, at kulturregionens børn og unge har adgang til talentudviklingstilbud inden for kultur både alene og i samarbejde med andre aktører: Børn og unge er fremtidens kulturproducenter, og der er brug for målrettet talentudvikling – både i bredden og dybden.

Lære at Være puljen har støttet 6 store talentprojekter i indeværende aftale. Der er en bred geografisk og genremæssig spredning og flere af projekterne samarbejder på tværs af regionen. De forskellige talentprogrammer i kommunerne bruger både refusionsordningerne og de mindre puljer til unge kulturskabere.

Vi oplever et øget fokus på de unges egen vej gennem deres talentuddannelse og vurderer, at de professionelle aktører i Nordjylland i høj grad arbejder med børn og unge som medskabere af kunstneriske praksisser, produktioner og uddannelser.

Fokus har været på unge i puljen (talentprogrammerne), og der er derfor knap så mange "børn" der er målgruppen i talentindsatserne. Det er måske en meget naturlig prioritet at talentet først dyrkes i unge-alderen men har i indeværende aftale betydet at ungeindsatsen har fået større opmærksomhed og økonomisk støtte end hidtil.

Den store udfordring er at skabe forankring ude i kommunerne – at finde midler til drift, når projektperioden ophører. Her håber vi at kunne åbne samtalen om hvad vores talentindsatser faktisk betyder for børne- og ungelivet i regionen (herunder fastholdelse og tilflytning men særligt kulturens indflydelse på trivsel, medborgerskab og social kapital).

Delmål 3

At der er skabt nye kulturelle fællesskaber for børn og unge på tværs af kulturregionen: Kulturaftalen vil understøtte aktiviteter i form af for eksempel akademier, camps og lignende, som samler børn og unge omkring talentudvikling m.m. med afsæt i kunst og kultur. Disse fællesskaber skal også understøttes digitalt.

Med vores eget projekt IVÆRK er det tydeligt at vi har formået at skubbe til en fællesskabsdagsorden på tværs af miljøer, kommunegrænser og uddannelsesinstitutioner. I partnerskabet med bl.a. UNG KULT har vi fået noget der ligner et bæredygtigt fundament for at kunne bibeholde de flygtige unge i en længere periode men også blik for hvordan vi som kulturaftale kan understøtte de unge i deres fællesskabsdannelse.

IVÆRK-projektet har haft et fokus på bredden, på inklusionen og på kultur generelt, hvor talentprogrammerne selvsgt går i dybden med den enkelte udøver og det fællesskab, der udvikles omkring et specifikt kunstnerisk arbejde. De unge hjælper selv til med at opfylde vores mål gennem massiv brug af IVÆRK puljen og Kulturstarteren – blandt andet til camps, kunstneriske træningsforløb, stormøder mm.

Vi oplever at nye fællesskaber konstant opstår omkring vores indsats og at nogen forsvinder igen som det er naturligt i en gruppe med stor udskiftning (de unge), og med projekter der kun lever for en periode. Hvis ikke fællesskaberne forankres lokalt, flytter selve fællesskabet også. Der er ikke én opskrift, men der er potentialer i at forankre de stedsspecifikke indsatser i større organisationer, som kan sikre kontinuitet og social bæredygtighed. De unge vil og kan selv, men de professionelle kulturelle aktører kan bidrage til fællesskabsdannelsen ved at stille en ramme i form af rum, rådgivning og ressourcer.

Delmål 4

At øge det kulturelle iværksætteri blandt unge: Mange iværksættere starter med afsæt i eksperimenter med events og andre former for kulturelt iværksætteri. Kulturaftalen har derfor en selvstændig målsætning om at øge det kulturelle iværksætteri og dermed stimulere vækstlaget blandt unge.

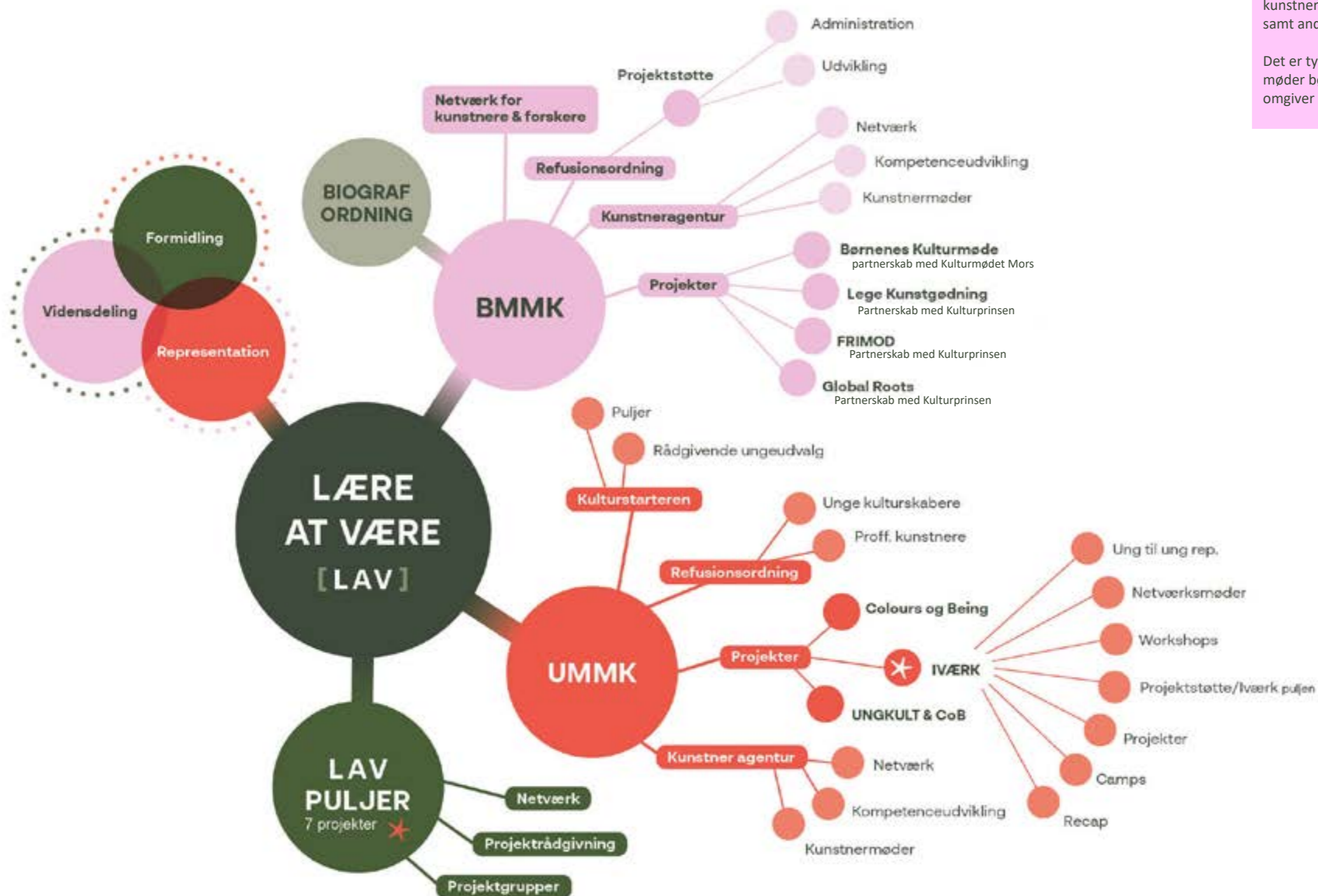
Med projektet IVÆRK, og de dertilhørende partnerskaber med en række ungemiljøer på tværs af regionen, har Kulturkanten i indeværende aftale haft et hidtil uprøvet tværkommunalt fokus på ungt iværksætteri.

Vi er blæst bagover af de unges skaberkraft og vurderer at vi gennem processen har opnået en række resultater i stimulering af vækstlaget men også udviklet flere nye værktøjer til at understøtte iværksætteriet blandt unge i hele Nordjylland. Blandt andet er vores hurtige ungerettede puljer en effektivt og strategisk måde at gøre det nemt for de unge at tage initiativ og prøve ting af indenfor kulturen. Puljernes rækkevidde og integritet er blevet forstærket ved at invitere unge ind i rådgivende bevillingsudvalg, hvor vi oplever et stort engagement og vilje til at tage ansvar og lære "the name of the game".

Der er en stor udskiftning blandt de unge, og det kræver derfor, at man "er der" og har "manpower" til at møde de unge hvor de er, have kompetencerne til at være i dialog med dem (også på deres præmisser), og ikke mindst rum til medbestemmelse og ansvar. Det er muligt i indeværende aftale grundet midlerne og projektledelsen i IVÆRK projektet, men vil kræve en villighed til at fastholde momentum og ressourcerne i Lære at Være indsatsen hvis arbejdet med de unge skal forankres i næste aftale.

Lære at Være - organisering

Bemærkninger:
 Indsatsen projektledes centralt, men hver bobel har sit unikke fokus.

Det er i boblerne og vejen ud til yderste led, vi arbejder tæt sammen med aktørerne; kunstnerne, de unge, skoler og dagstilbud mv, samt andre organisationer.

Det er typisk i yderste led, kunsten og kulturen møder børnene og de unge, og de voksne der omgiver dem fagligt.

Sund med Kultur

Koncert i Tingbæk Kalkminer
Esther Haslund-Gjerrild
Foto: Josephine Vadgaard

Formålet med indsatsområdet er gennem brug af kunst og kultur at forbedre nordjyske borgeres sundhed i bred forstand og skabe nye arbejdsområder for kunstnere. Vi ved fra flere undersøgelser fra blandt andet WHO, at kunst og kulturelle aktiviteter har betydning i forhold til sundhed, trivsel og livskvalitet for både børn, unge, voksne og ældre.

Vi tror på, at vi gennem kultur og kunst kan være med til at løse nogle af de moderne problemstillinger omkring stress, angst og andre psykiske lidelser, ensomhed eller socialt pres. Kulturaftalen skal derfor være med til at stimulere til innovativ og aktiv brug af kunst og kultur i eksempelvis sundhedsvæsenet og samtidig give mulighed for, at udøvende kunstnere får mulighed for at udvikle sig, skabe nye projekter, finde nye markeder og realisere sig selv gennem kultur og kunst.

Området i praksis

Området udmøntes i tæt samarbejde med Kulturkantens partner Region Nordjylland. De bistår med essentiel sparring, løbende dialog og praktisk udmøntning.

Puljer

Indsatsområdet er i praksis udmøntet gennem to puljer:

- "Puljen til Signaturprojekter", som er uddelt én gang til storskala og flere-årige projekter, der arbejder med at forstå signifikansen af kultur i et sundhedsperspektiv – puljen fokuserer på at bidrage med ny viden (på i alt 3,5 millioner)
- "Puljen til Mindre projekter", max søgning på 50.000 kr., uddelt af 3 omgange til projekter med en mere eksperimenterende tilgang i krydsfeltet mellem kunst, kultur og sundhed. Projekterne må have en varighed af 6 måneder. Puljen forsøger at opdyrke aktørfeltet der ønsker at åbne døren til nye måder at arbejde med kunsten på (på i alt 1.6 millioner).

Forvaltning

Indsatsområdet er forvaltet med en projektgruppe bestående af kulturkonsulenter fra udvalgte kommuner. Projektgruppen har ageret bevillingsudvalg med indstillingsret på de store projekter til endelig beslutning i styregrupperne, og beslutningsret på de små projekter.

Derudover har projektgruppen ageret vigtig sparring, i arbejdet med udvikling af indsatsområdet og opsamling og formidling af projekterne.

projekt eksempler

Fod på Gulv

*Signaturprojekt
Støttet med 1.000.000 kr.*

Projektet arbejder med tilpasset folkedans og folkemusik, og arbejder i forløb med målgrupperne "unge psykisk sårbare" og "ældre med mentale udfordringer og handicap".

Projektet har målt både på trivselsfremme og biometriske parametre, og viser en signifikant forandring, både på de deltagendes fysiske form, og forbedret trivsel. Særligt hos de unge, oplever de selv og pårørende meget mere handlemod og åbenhed fra deltagerne, også i sammenhænge udenfor gruppen af deltagere.

Følg med i projektets resultater på kulturkanten.dk eller fodpaagulv.dk

Expression

*Puljen til mindre projekter
Støttet med 50.000 kr*

Projektet tager udgangspunkt i billedkunstneriske æstetiske processer, og arbejder med unge depressionsramte i et forløb, hvor det er billedkunsten der sætter rammen for arbejdet med at forstå en selv og sin situation.

Projektet har givet indsigt hos den deltagende såvel som for de involverede kunstnere. Det er et godt eksempel på, hvordan arbejdet med puljen til mindre projekter, også baner vejen for nye kompetencer hos kunstnerne.

Sund med Kultur - evaluering

Delmål 1: At skabe projekter, der gennem brug af kunst og kultur forbedrer børn og unge samt svage og udsatte gruppers sundhed.

Vi har gennem støtte og vejledning skabt grundlaget for 30 "mindre projekter", hvor kunst bruges i forhold til målgruppen. Vi har set, at kunst og kultur virker i forhold til en meget bred målgruppe. Projekterne arbejder med kronisk syge, unge med trivselsudfordringer, stressramte, personer med mentalt og fysisk handicap, og rammer dermed ikke kun en "sundheds" dagsorden, men også en inklusionsdagsorden.

Vi har stillet store krav til opfølgning og effektvurdering – og en midtvejsevaluering peger på, at de støttede projekter langt hen ad vejen bidrager med store positive effekter for deltagere og aktører. Det bidrager både til nye værktøjer for borgerne, inspiration for aktørerne og kunstnerne og vi oplever også en voksende interesse for emnet fra vores aktører og kunstnere.

Der er stadig forholdsvis få kunstnere/kunstinstitutioner, der har den fornødne værktøjskasse, og for få sundhedspersoner/institutioner, som er fortrolige med brug af kunst og kultur. Det betyder at der er en væsentlig risiko i bevillingerne, og skal der oparbejdes en kultur indenfor feltet, må vi tage de fornødne skridt dertil. Det vil være væsentligt at kigge på, om man kan underbygge feltet og kompetencerne klogere.

Vi oplever, at ansøgerne kommer fra hele Nordjylland, men ikke overraskende med en overvægt i Aalborg og de større byer i øvrigt, da der findes strategiske indsats og en infrastruktur på forhånd. Men det er altid væsentligt at kigge på den geografiske balance i ansøgerfeltet, såvel som spredningen af aktiviteter. Der er store forankrende potentialer i opdyrkningen af ansøgere bredt i alle kommuner, ligesom der også er potentialer for at arbejde mere med tværkommunale indsats og i den lille pulje.

Delmål 2: At indgå i eksperimentelle samarbejder med sundhedssektoren og andre sektorer, hvor man trækker på eksisterende erfaringer og udnytter de ressourcer, der findes i kulturregionen; der er allerede gennemført en række projekter i regi af den eksisterende kulturaftale, i regionen og i kommunerne, hvor kulturaktører har samarbejdet med andre sektorer. Med denne kulturaftale ønsker vi endnu flere eksperimentelle samarbejder, og det er derfor en målsætning i sig selv, at vi løfter os og prøver nye ting af i koblingen mellem kultur og sundhed.

Det er vurderet, at vi langt henad vejen er lykkedes med, at oparbejde nye og eksperimenterende samarbejder der vækker lysten inden for feltet "kultur og sundhed".

De "mindre projekter" har i særlig grad haft værdi i form af udvikling af kunstneres og mindre kulturaktørers egne kompetencer og agerer "laboratorium" for åbning af målgrupper, tilgange og værktøjer indenfor feltet. De små puljer er til gavn for den brede aktørskare, og er nemme og kunstnerorienterede midler, der understøtter udviklingen af mange kunstnere der kan og vil noget med det holistiske sundhedssyn.

De større Signaturprojekter har som udgangspunkt skulle etablere samarbejder af mere langsigtet og kompleks karakter, hvilket ikke er lykkedes uden udfordringer. Der viser sig dog også stor værdi i Signaturprojekterne, der skaber tydelige resultater for målgruppen, og varig påvirkning på "systemerne" – for eksempel har Signaturprojektet "kulturkraft" (www.kulturkraftnord.dk) været med til at skubbe til strategierne for det nordjyske sundhedsvæsen, hvor vi blandt andet ser mere kultur i kommunernes sundhedsstrategier og senest "Kunst og Patientnær Kultur på Aalborg Universitets Hospital" som netop vedtaget strategi.

Udfordringen ligger i prioriteringen af to strategier – det bliver en slags "spreddehagl" af projekter der er svære at samle op på, men på den anden side nødvendig hvis man skal kickstarte en indsats bredt og spredt i en stor geografi med forskellige behov og fokus på sundhedsområdet. Hvis de to strategier, som begge har stor effekt, skal sammenhængen kobles bedre sammen.

Delmål 3 At styrke samarbejdet med andre forvaltningsområder. Sundhed er ikke kun koblet til sundhedssektoren. Vi ser sundhed som bredere og tænker også generel livskvalitet. Vi har derfor en selvstændig målsætning omkring samarbejder med andre forvaltningsområder i både kommuner og region.

Målgruppen for ansøgerfeltet har været med primær fokus på, at få kunstnere, aktører og sundheds- og kulturinstitutioner til at søge, hvilket har udelukket centralt placerede kommunale initiativer. Det er derfor også svært at sige så meget om, hvordan den enkelte kommunale enhed har været repræsenteret over en bred kam, men vi kan se at det typisk er kommunernes social- og sundhedsforvaltninger, der oftest kommer på banen.

Vi har haft et stort fokus på forankringsstrategier i puljerne. Men det kan være svært at arbejde med forankringsstrategier når der samtidigt ligger op til eksperimenterende tilgange og korte forløb – her tænkes særligt på de "mindre projekter". Omvendt kan det vurderes, at en afprøvende og eksperimenterende tilgang kan boostes, hvis kravet om forankring kan ændres til dialogen om "udviklingspotentialer".

Anderledes ser vi potentialer for skalering og forankring i Signaturprojekterne, som på en anden måde har haft mulighed for at stadfæste deres eksistensgrundlag i form af ny viden og/eller gennearbejdede metodetilgange, og gennem deres længere levetid har haft mulighed for at skabe en forankrende fortælling.

Projekternes efterliv er som regel meget usikkert, forstået således at brugen af kunst og kultur ofte ophører, når projektmidlerne udløber. Derfor ser vi et stort potentiale i at fortsætte indsatsen, med henblik på, at skubbe til den politiske dagsorden og lokale forankrende politikere, som kan bane vejen for initiativer af mere blivende karakter.

Delmål 4: At sikre vidensopsamling og formidling på projekterne: Sundhed og kultur er stadigvæk et nyt område, og der er derfor en særlig målsætning forbundet med at sikre vidensopsamling og dokumentation af resultater ift. de projekter, som kulturaftalen støtter.

Der er udarbejdet et evalueringdesign, og det forventes at vi i løbet af 2024 vil have et analysegrundlag, som kan bruges til at målrette indsatsområdet meget bedre i Kulturaftale 2025-28. Følg med i vores opsamling og løbende indkomne afrapporteringer her www.kulturkanten.dk

Erfaringer fra de mange projekter i Nordjylland og på landsplan er ikke tilgængelige for kultur- og sundhedsaktører i tilstrækkeligt omfang. Herudover er der kun gennemført få egentlige forskningsprojekter på området.

I starten af 2024 har Kulturkanten indgået et partnerskab med Region Nordjylland og Region Midt, hvor vi har bestilt Kulturens Analyseinstitut til at se på:

- potentialerne i sundhedsområdet som (nyt) forretningsområde for kulturaktører
- analyse af hvilke implementeringsmodeller og rammeforhold der styrker disse projekter
- samt en national kortlægning af aktører og netværk der arbejder med kunst og kultur som sundhedsfremme

I analysen indgår 2 af Kulturkantens Signaturprojekter (Kulturkraft og Fod på Gulv), og alle regionens aktører får mulighed for at indgå i kortlægningen. Derudover er Kulturkanten i gang med at få udviklet undersøgende og formidlende film, samt rapporter der skal samle op på den samlede viden i afrapporteringerne fra henholdsvis "den lille pulje" og "Signaturprojekterne". Det forventes at alle undersøgelser er klar i løbet af sommeren 2024, og vil udgøre et solidt grundlag for det videre arbejde med kunst og kultur som sundhedsfremme.

Sund med Kultur - organisering

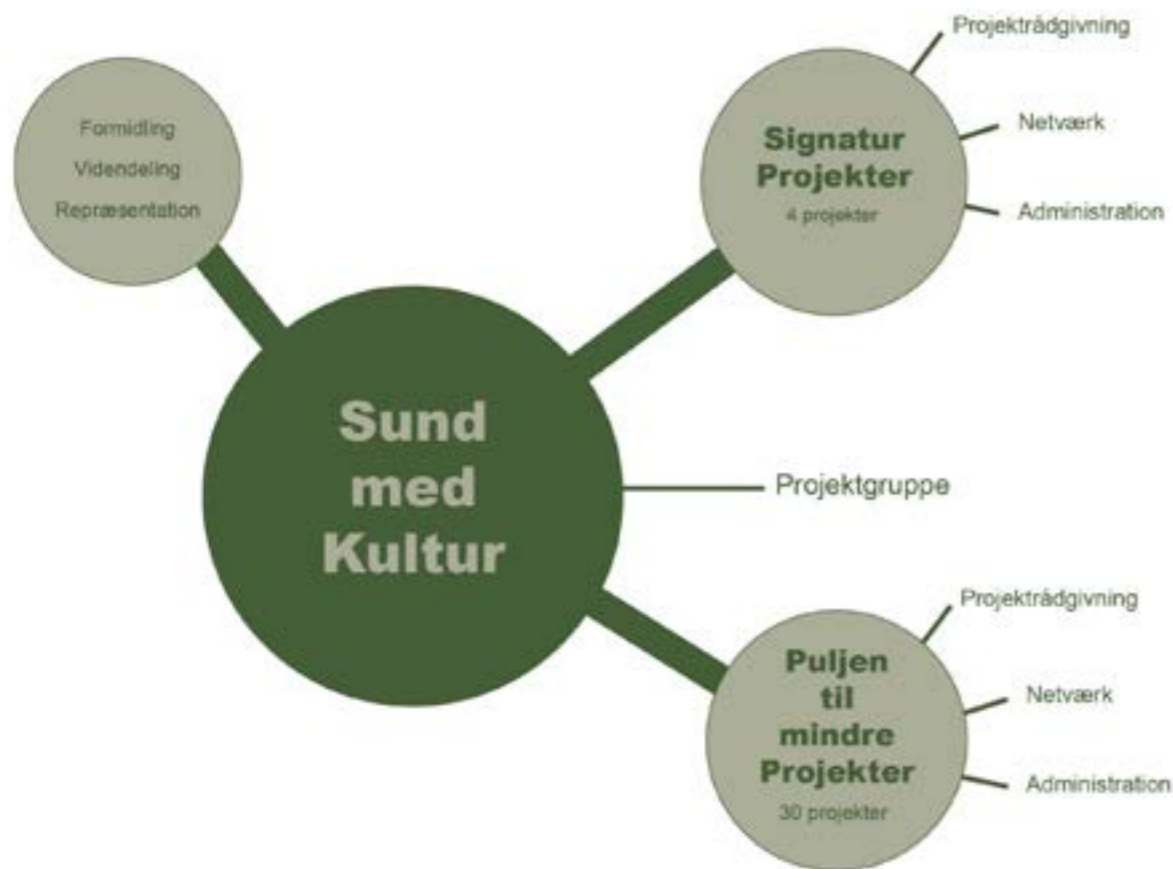
Bemærkninger

Indsatsen styres anderledes end de to andre, og derfor adskiller organiseringen sig også.

Tovholder i Region Nordjylland har været primær på puljeforvaltningen såvel som på administreringen af projektgruppen.

Projektgruppen har arbejdet med puljeansøgningerne, netværk mellem de støttede projekter som er prøvet af i særligt signaturprojektdelen. Projektgruppen har også bidraget til fokusering på formidling, videndeling og repræsentation.

Puljerne (boblerne) har været vejen til aktørerne, hvis projekter er nået ud til borgerne. Vi har ikke selv kørt projekter i indsatsområdet, men udelukkende arbejdet med en pulje strategi. Det er klart vores vurdering, at uden puljerne havde vi hverken nået antallet af aktører eller nordjyder.

Nordjyske Fortællinger

projekt eksempler

Med indsatsområdet Nordjyske Fortællinger vil vi sætte fokus på det stedsspecifikke og det, der samler os som mennesker. Vi vil fremme kultur, der rykker os sammen i et regionalt fællesskab samtidig med at kulturen skal udfordre vores måde at møde hinanden og verden på og krydse grænser mellem kunstarter, kommuner, regioner, mennesker og kulturer. Vi mener, at det at møde kultur i en tidlig alder er med til at skabe fremtidens kulturbrugere.

Kulturregionen dækker en stor geografi, hvor der kan være langt til kulturtilbud. Indsatsområdet vil derfor både rumme en eller flere aktiviteter, som sikrer, at kunst og kultur på højt niveau kommer ud til alle borgere i hele regionen. Det vil også rumme aktiviteter, der med afsæt i lokale nordjyske fortællinger skaber nye tilbud, som gennem kunst og kultur styrker den nordjyske identitet.

Indsatsområdet skal også gennem et engagement på Kulturmødet bidrage til at fortælle de autentiske nordjyske fortællinger og skabe opmærksomhed om Nordjylland som kulturdestination for nye målgrupper heriblandt børn, unge og deres familier.

Området i praksis

Området udmøntes via en fast bevilling til Kulturmødet Mors, hvor kulturkanten hvert år udarbejder en samarbejdsaftale med Kulturmødet, som giver Kulturkanten mulighed for at bringe særlige dagsordener ind i programmet. Derudover har indsatsområdet indeholdt én pulje.

Pulje beskrivelse

Puljen til tværregionale samarbejder har fokuseret på projekter, der har kunne bringe aktører og publikum sammen på tværs af kommunegrænser. Puljen er uddelt over to gange, første gang i ultimo 2021, anden gang ultimo 2022. Puljen var på i alt 3 millioner kr.

Forvaltning

Indsatsområdet er administreret af koordinatoren i tæt samarbejde med Aalborg Kommune, der har været fast sparring på indsatsområdet. Dertil har der været tilknyttet en projektgruppe, hvis primære funktion har været som bevillingsudvalg med indstillingsret til styregrupperne. De har også ageret sparring i sager tilknyttet bevillinger, men har ikke haft noget at gøre med samarbejdet med Kulturmødet Mors. Projektgruppen bestod af kulturkonsulenter fra udvalgte kommuner.

Mutation Weekends

Runde 1
Støttet med 150.000 kr.

Mutation Weekends er en udstikker af den tværaestetiske festival i Aalborg, Mutation Week. Disse minicamps arbejder med samme udgangspunkt i et miniformat, hvor deltagerne (typisk unge der er undersøgende i forhold til, om de selv skal gå kunstens vej), gennem tværaestetiske og genreoverskridende workshops dykker ned i kunsten, og samskaber og udvikler sig. Camps'ene har været afholdt forskellige steder i Nordjylland med tilknytning til kunsten og kulturen. Det er beskrevet som lillebroderen til Mutation Week, hvor det også er unge der deltager og udvikler, men er det skridt nærmere vækstlaget end deltagerne på Mutation Weekends.

Projektet har vist sig særlig værdifuld i forhold til

- Udviklingen af et miljø for tværaestetisk samtidskunst i Nordjylland
- Spændende nye samarbejder på tværs af kunstarter og kunstinstitutioner
- Understøttelse af mødet mellem de uøvede, vækstlaget og det etablerede miljø.

Havnefruens Fabelagtige Rundfart

– Det nomadiske Børnekulturhus
Runde 2
Støttet med 200.000 kr.

Det nomadiske børnekulturhus er på rundfart i det nordjyske, og projektet flytter ind i en mindre by i en kommune, gerne i tomme butikslokaler i hovedgaden i 4-6 uger. Her skabes der rum for dybdegående forløb i hverdagen for områdets skoler og dagsinstitutioner. Havnefruen og børnene dykker ned i lokale myter og sagn, og skaber derefter sammen "nymyter", altså nye nordjyske fortællinger. Det bygges på en lang række søjler, men i udgangspunktet arbejder Havnefruen altid

- stedsspecifikt, altså ud fra lokale forhold,
- skaber samarbejder med andre kunstnere,
- arbejder medskabende i mødet med målgruppen
- inddrager lokale foreninger og klubber, daginstitutioner og skoler samt børnefamilier

Havnefruen ønsker liv i stedet hele dagen, og det åbner op for spændende nye samarbejder til eftermiddagsprogrammets drop-in-format. Et format som også er gældende for børnefamilier i weekenden.

Nordjyske Fortællinger

- evaluering

Delmål 1 At sætte fokus på nordjyske fortællinger med børnefamilier som målgruppe: Kulturregion Nordjylland danner ramme om utallige spændende nordjyske fortællinger. De kan være små og store, knyttet til mennesker og steder, historiske og nutidige. Fælles for dem er, at de binder Nordjylland sammen, former den nordjyske identitet og rummer et enormt potentiale som ramme for udvikling af både kunst og kultur.

Overordnet har puljen formålet at skabe et væld af unikke nordjyske narrativer – både i faktiske fortællinger, og i mødet mellem kunsten, det stedsspecifikke og mennesker. Vi har formålet at skabe en portefølje af projekter, der på hver sin unikke måde sætter fokus på forskelligheder i det nordjyske, og giver et øjebliksbillede af, hvor vidt vi spænder - både i geografi, kunstneriske genrer og måder at møde kunsten på.

Vi har mange projekter der fokuserer på børn som målgruppe og medskaber, såvel som unge. Der er enkelte som er familierettede, og få der nok primært vil have et voksent publikum.

Ser vi på eksemplet med det Nomadiske Børnekulturhus og Mutation Weekends, arbejder de begge med det stedsspecifikke som tema, og skaber dybdegående og seriøse møder med kunsten. De formår at skabe myriader af samarbejder for at få tingene til at lykkes, samarbejder som forventeligt sætter sig spor lokalt såvel som hos deltagerne – og ikke mindst de "voksne" som har været med til at få det til at lykkes.

Med puljetilgangen er der mange små fortællinger, mange forskellige fortællinger, som står smukt enkeltvist. Men den samlede fortælling er primært synlig for fondsgiver med kendskab til projekt-porteføljen. Heri ligger et uforløst potentiale i et mere strategisk fokus på formidling og forankring af viden og netværk.

Delmål 2 At skabe øget synlighed og sammenhæng mellem de kulturelle kvaliteter i kommunerne og regionen gennem forpligtende samarbejder og medejerskab: Målsætningen skal sikre, at vi udnytter både styrker og diversitet i hele kulturregionen til at udvikle spændende projekter, som viser mangfoldigheden i den nordjyske kultur. Der skal skabes forpligtende samarbejder på tværs af både region, kommuner og aktører, og det er centralt, at alle kommuner og regionen føler ejerskab til projektet eller projekterne.

Proces har været vægtet højt i ansøgningsfeltet, lige så vel som projektets narrative potentialer. Det betyder, at der har været et stort fokus på det samskabende, og dermed også på de forpligtende samarbejder på tværs, og det vurderes, at vi med indsatsen har fået skabt et netværk af samarbejder på kryds og tværs af kulturelle og kunstneriske lag samt kommunegrænserne.

Ser vi fx på Det Nomadiske Børnekulturhus, er det tydeligt at der bliver skabt spændende samarbejder i planlægningsprocessen og ikke mindst undervejs. Når Havnefruen indtager et rum og bliver synlig, vækker det nysgerrighed der sætter spor, og bliver til varige og nye samarbejder lokalt.

Det er svært at vurdere, hvordan de enkelte projekter forankres ind i kommunernes administrative positioner, da der er stor forskel på, hvordan projekterne arbejder og hvor meget de har brug for administrative medspillere. Det strategiske i partnerskaberne på tværs mellem aktører, kommune og region bliver ikke opfyldt med en puljestruktur, men kræver en målrettet indsats.

Delmål 3 At sætte kulturen og kunsten i scene på nye måder, på overraskende steder og koblet til den nordjyske natur og stedsspecifikke kvaliteter: Kulturen har potentialet til at overraske og begejstre endnu mere, når den iscenesættes på nye måder og på overraskende steder. Målsætningen går på at skabe projekter, der udnytter hele den nordjyske mangfoldighed af natur, fortællinger, byggede miljøer, erhverv, institutioner og mennesker til at løfte visionen for kulturaftalen.

Alle projekter arbejder ud fra stedsspecifikke sammenhænge, fortællinger, unikke områder og særegen identitet. Der er altså en stor opdyrkning af de stedsspecifikke narrativer. Vi formår at ramme mange genrer, og har projekter der fortæller om særlige nordjyske kvindelige billedkunstnere, kulturhistorie og -arv, kunst der flytter ud i naturen og det offentlige rum, kunst der rykker ind i industri-erhverv, og store følelseladete samskabte fortællinger om "Os Der Lever" i Nordjylland. Vi formår med puljen at spænde meget bredt og give plads til friere kunstneriske udfoldelse og samtidig insistere på det samskabte og den værdiskabende proces.

Vi ser altså et meget bredt spektrum af projekter og kunstnerisk aktivitet: Der er den helt nichefokuserede samtidskunst der rykker ind i moderne industrierhverv og samskaber kunst med "stedet" – noget der ligger højt på den vertikale akse – og på den anden side, har vi projekter som Havnefruen, der ligger bredt på den horisontale akse, med bred inddragelse og involvering af mange typer og mennesker. Alt sammen formålet med høj kunstnerisk kvalitet som bærende markør for projekterne.

Det har været svært at indarbejde "geografisk spredning" og "den regionale karakter" i noget, der arbejder så meget ud fra et stedsspecifikt perspektiv. Det har været paradoksalt at arbejde med, men med vores insistens på proces, har det været muligt at udfordre paradokset, og der er heldigvis kommet rigtig mange gode eksempler på, hvordan det kan lykkes.

Delmål 4 At etablere nordiske samarbejder: Vi ønsker at samarbejde med internationale aktører, så nordjysk kunst og kultur breder ud i en international og særligt i en nordisk kontekst. Derfor er det en målsætning at skabe forpligtende samarbejder med andre offentlige aktører i Norden.

Det er ikke lykkedes os at skabe samarbejde med offentlige aktører i vores nordiske nabolande i denne indsats. Vi har projekter, der har arbejdet med nordiske temaer eller kunstnere fra nordiske lande, men det lever ikke op til målet om samarbejde med offentlige aktører.

Det har været svært at styre etablering af samarbejder med andre offentlige aktører på tværs af Norden, når indsatsområdet har været administreret af puljer. Det har på den baggrund været "op til tilfældighederne", at få etableret samarbejder på et overordnet forpligtende niveau.

Det til trods, har vi oparbejdet specifik erfaring fra IVÆRK projektet Colours of Being, der med midler fra Nordisk Kulturkontakt har skabt samarbejder med kulturinstitutioner på tværs af Danmark, Sverige, Norge og Island, og arbejdet med kunstneriske møder mellem unge.

Der er potentialer i at arbejde videre med de erfaringer – men det er vigtigt, at det er noget der vokser ud af kulturaftalens andre projekter, og dermed virker understøttende og underbyggende – et samarbejde der går på tværs af lande skal ikke være målet i sig selv, men et middel til at styrke Kulturkantens andre initiativer og fundament.

KULTURMØDET MORS X KULTURKANTEN

Kultur mødet Mors støttes hvert år af Kulturkanten gennem indsatsområdet Nordjyske Fortællinger med 500.000 kr. Støtten er skrevet ind i aftalen og gives umiddelbart på de løse betingelser der fremgår af delmålene i indsatsområdet, og praksis har været at udarbejde en samarbejdsaftale for hvert år. I løbet af indeværende aftale har fokus på samarbejdet overordnet været:

2021: Første år åbent efter Corona – Kultur mødet var ikke på fuldt blus, og samarbejdsaftalen fokuserede på nordjysk kunstnerisk indhold. På programmet fandt man en række upcomming og nationalt anerkendte kunstnere.

2022: Kulturkanten havde et særligt fokus på at understøtte Ung Kult, som for første gang kunne åbne deres eget område med indhold, scener og bar. Området blev en stor succes, og er nu en fast del af Kultur mødets program, og de unges dagsorden i Kulturregionen såvel som nationalt. Kulturkanten afholdt også en række samtaler og debatter omkring Kultur og Sundhed i tæt samarbejde med Region Nordjylland.

2023: Kulturkanten havde et særligt fokus på at understøtte og opbygge Børnernes Kultur møde, og med BMMK som frontfigur fik vi skabt et helt særligt program i børnehøjde, og har spredt aktiviteterne ud hele året, for børn på Mors og omegn. Det var enormt tidskrævende for Kulturkanten og BMMK, og selv om vi er meget stolte af resultatet, kan vi ikke fortsætte med at bidrage på samme vilkår. Vi er derfor glade for at kunne fortælle, at Kultur mødet har ansøgt Nordea-Fonden om at kunne fortsætte og booste Børnernes Kultur møde, denne gang med BMMK som strategisk partner, med vores første afprøvning som skabelon.

Kulturkanten afholdt også en række samtaler og debatter omkring Kultur og Sundhed i tæt samarbejde med Region Nordjylland.

2024: Kulturkanten vil gerne dele nogle af de vigtigste ting vi har lært gennem perioden 21-24, indenfor alle tre indsatsområder.

- I Sund med Kultur arbejdes der på samtaler om best practice, der understøtter vores Partner i Region Nordjyllands mere politiske og holdningsbaserede vinkel på kunsten og kulturen som sundhedsfremme.
- Vi vil sætte spot på, hvilke spor kunsten og kulturen efterlader i landdistriktet, når man "indtager" byerne og insisterer på samarbejde og samskabelse. Igen i et symbiotisk forhold til en debat faciliteret af Region Nordjylland omkring betydning og politik for kultur i landdistriktet.
- Vi vil gerne sætte fokus på børnene - de unge får stor og fortjent opmærksomhed, og gennem BMMKs partnerskab med Børnernes Kultur møde, vil vi gerne sætte fagligheden og temaet på dagsordenen.

Fremadrettet

Der er ingen tvivl om, at der er nordjysk indhold i programmet på Kultur mødet hvert år, og det er også vores overbevisning, at der fortsat vil være det, med eller uden vores indflydelse. Når det er sagt, så er vi meget stolte af de indsats vi har været med til at understøtte (Ung Kult og sundhedsdagsordenen) eller igangsat (Børnernes Kultur møde vs.2), og stolte af at det er blevet blivende områder og indsats. Det afspejler i høj grad den overordnede dagsorden i Kulturkanten 2021-24.

Kultur mødet er en vigtig institution og et fyrtårn i Nordjylland, og vi skal ikke ignorere eller forbigå det værdifulde møde og den dagsordenssættende platform. Vi vil gerne fortsat støtte Kultur mødet, og vi vil gerne fortsat have mulighed for at skabe indhold der afspejler den nordjyske kulturaftale.

Nordjyske Fortællinger - organisering

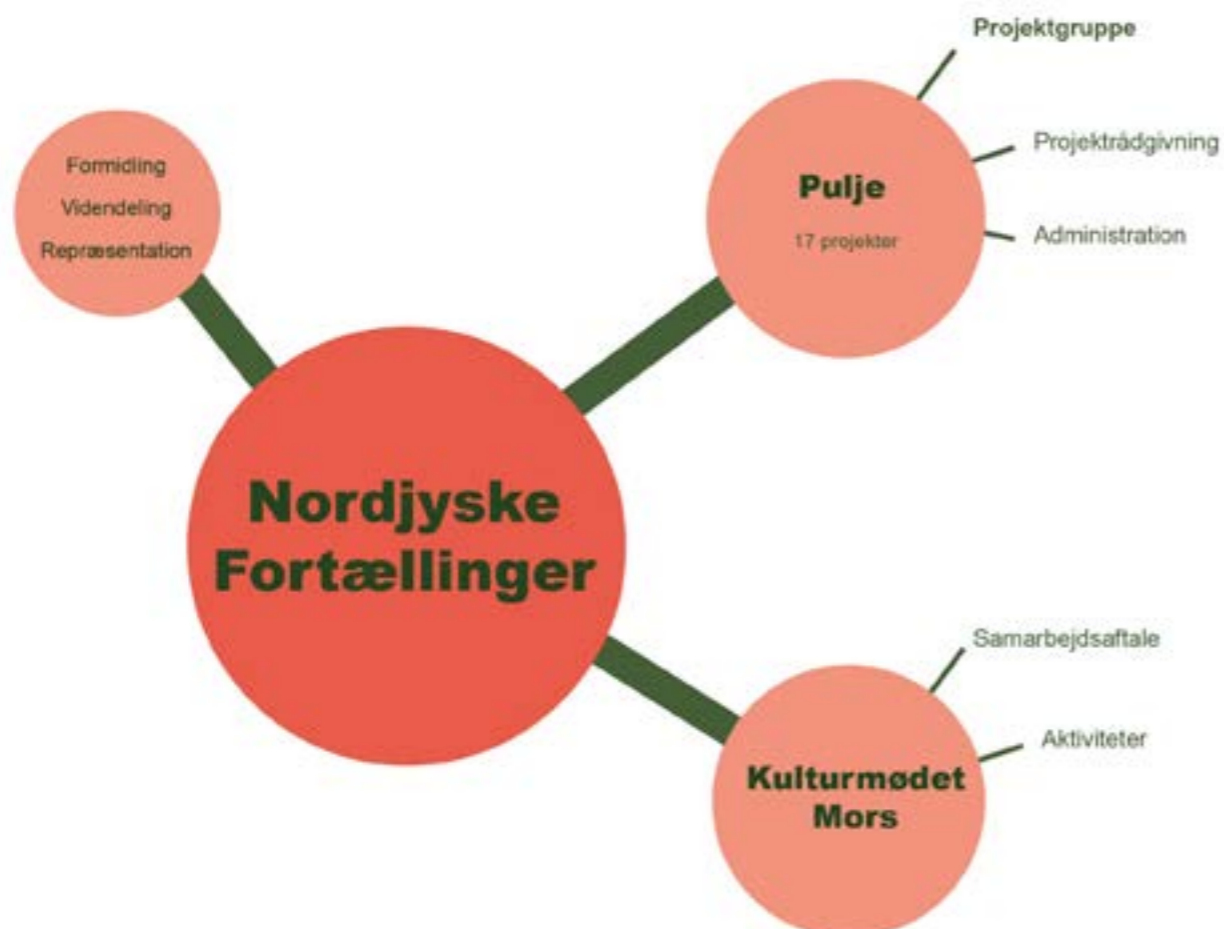
Bemærkninger

Indsatsen styres anderledes end de to foregående, og derfor adskiller organiseringen sig også.

Koordinatoren for Kulturkanten har varetaget det overordnede samarbejde med Kulturmødet Mors, og puljen er administreret i tæt samarbejde med Aalborg Kommune. Projektgruppen har primært været tilknyttet puljeforvaltningen, men agerer også sparring på opsamling og arbejdet med Kulturmødet generelt.

Igen er det puljen (boblerne) der er vejen ud til yderste led (borgerne). Vi har ikke selv kørt projekter i indsatsområdet, men udelukkende arbejdet med en pulje strategi. Det er klart vores vurdering, at uden puljerne havde vi hverken nået antallet af aktører eller nordjyder.

Typisk har projekterne det tilfældes, at det er forpligtende samarbejder der er udgangspunkt for tilblivelsen, hvilket betyder, at der er mange aktører involveret i ét projekt, inden det møder dets publikum/slutbrugerne.

Konklusioner & Potentialer

I Kulturkanten har vi arbejdet indgående med tre indsatsområder i perioden 2021-2024. Under overskrifterne "Lære at Være" (børn og unge), "Sund med Kultur" og "Nordjyske Fortællinger" har vi brudt igennem til en lang række af aktører og endnu flere borgere, ved at lade puljer arbejde for og med vores dagsorden.

Overordnet har vi set resultater på forskellige parametre:

- En væsentlig mer-finansiering ved eksterne støttemidler i de enkelte projekter (det er kun de små projekter der har været fuldfinansieret af Kulturkanten – og det endda et fåtal af dem)
- En bredde i slutbrugere (borgerne) som vi ikke ville have nået hvis vi udelukkende kørte egne projekter
- En bredde i aktører, der både dækker den vertikale og horisontale akse i aktørhierarkiet: vi når altså både kunstnerne og de etablerede kunst- og kulturinstitutioner
- En fortsat udbygget interesse og samarbejde med kommunale og regionale institutioner som dag-, skole-, uddannelses-, og sundhedsinstitutioner.

Når vi samlet set kigger på Kulturaftalen, og spørger os selv, om vi har "vækket lysten og skabt fællesskaber" må svaret være ja. Alle projekter Kulturkanten har støttet har haft stærkt samlende karakter, og næsten alle projekterne bygger på identificerede værdier som:

- **Det medskabende** som fælles skaber og skaber af fællesskaber. Her er det medskabende både **produktet** som i et samskabt værk, men også i **processen**, hvor det er det udviklende møde mellem vækstlagene og det etablerede miljø der udgør kernen.
- **Det samarbejdende og relationsopbyggende:** ingen løfter som dem der løfter i fællesskab. Når vi arbejder i så stor en region, med så brede målgrupper, er det vigtigt at vi kan skabe synergi i strategierne, såvel som mellem projekterne. Vi ser både styrkede bånd mellem de forskellige indsatser, administrative enheder i kommunerne, netværk og ikke mindst mellem forskellige støttede projekter, også på tværs af indsatsområderne.
- **Det stedsspecifikke og tilpassede** er kerneværdier for lokalforankring, og gælder både som ramme for de projekter der skal nå bredt ud i regionen med samme intention, og for de projekter der beror på det iboende og kommer mere nedefra.
- **Viden, erfaring og kompetenceudveksling**, sker både lokalt, regionalt og nationalt, men der ligger uforløste potentialer, som skal forankres i næste kulturaftale.

En videreudvikling af Kulturkanten fra 2025-28, vil bygge på solide erfaringer i arbejdet med vores indsatsområder, og følgende værdier vi har identificeret på tværs af vores støttede projekter, dialog med aktørerne og ikke mindst de ideologier Kulturkanten bygger på, når vi taler om regional udvikling, chanceudligning og kulturforståelse. Her gennemgås de enkelte indsatsområders udviklingsperspektiver, som Kulturkanten arbejder på at gøre til Kulturaftale 2025-28.

Udviklingsperspektiver – Lære at Være

Vi skal udnytte momentum for ungt iværksætteri som vi finder helt unikt og særkende for den nordjyske kulturaftale.

For os er hovedopgaven at understøtte vækstlaget og være så tæt på de unge at de kender os og bruger os. I vores arbejde har vi et dogme om kun at lave ungeprojekter som de unge er med til at forme og definere, og det kræver at de unge faktisk er interesserede i os og har tillid til os som samarbejdspartnere.

Vi vil derfor gerne arbejde videre med bl.a.

- De rådgivende ungeudvalg, fordi det skaber ejerskab for de unge og nærhed til os som samarbejdspartner
- De hurtige puljer som Kulturstarteren og IVÆRK, fordi det skaber initiativ, mod og vilje hos de unge
- En national skalering af kapacitetsopbygningen, vidensudveksling og netværk for de unge, i et IVÆRK 2.0, med spændende udsigter til forpligtende samarbejder på tværs af kulturregionerne.

Udover at understøtte fællesskaber blandt unge på tværs af hele regionen, har vi interesse i at udforske talentbegrebet i det nordjyske, og understøtte talentudviklingen på tværs af kunstneriske genrer. For os er talentudvikling et begreb, der også gælder de mere håndværksmæssige tilgange til kulturproduktionen, og vi ønsker derfor at brede talentbegrebet ud mod nye fagområder bl.a. gennem samarbejder med erhvervsskoler, FGU'er, frie ungdomsuddannelser, videregående uddannelser m.fl.

Før man er ung er man barn

Vi vil fortsat insistere på 0-6 års området som en målgruppe for kunstneriske møder. Med store investeringer i vores eget projekt Kunstgødning og samarbejdet med det nationale projekt Legekunst har vi fået et vidensafkast og oplevelsesafkast, som skal bundfældes og forankres ude i dagtilbuddene og på 0-6 års området.

Vi arbejder for at bygge bro mellem børn og unge, da vi ved at man udvikler sig og bliver inspireret i det man kan spejle sig i. Vi arbejder for at skabe en helhedsorienteret indsats, hvor tidlige oplevelser med kulturen danner spor mod et senere engagement og deltagelse i kulturen og kulturelle fællesskaber.

Med refusionsordningerne hvor kunstnerne kommer helt derud hvor børnenes hverdag leves, forsøger vi at vække fortroligheden med kunsten tidligt i livet for de mindste nordjyder. Vores mål er at møder med kunsten skal være en relevant og naturlig del af alle børns liv fra barndommen og ind i ungdommen.

Grundlaget for Børn og Unges Møde Med Kunsten, må og skal være kompetente kunstnere.

Vi har gode erfaringer med at være i dialog med vores kunstnere, men skal vi fortsat være garanter for høj kvalitet, skal vi også fortsat have fokus på at opdyrke miljøet i vores region og understøtte de regionale tværkunstneriske møder mellem kunstnerne. Vi skal skabe forudsætninger for kompetenceudveksling for de kunstnere og vækstlag, som vi samarbejder med i Nordjylland således at generationerne inspirerer og motiverer hinanden og de kunstneriske miljøer udgør mangfoldige og inkluderende fagfællesskaber.

Arbejdet med at kvalitets- og kompetenceudvikle foregår dels i netværk, dels i workshopdage rundt om i regionen og særligt i vores projekter, hvor de længerevarende, dybdegående indsatser er med til at opbygge tværfaglige relationer og viden om metoder, værdi og effekter.

Udviklingsperspektiver – Sund med Kultur

Vi ser et Nordjylland der er fremme i skoene hvad angår arbejdet med kunst og kultur som sundhedsfremme, og Kulturkantens arbejde på området har været prioriteret i et tæt og gensidigt partnerskab med Region Nordjylland. Området har arbejdet med to strategier og har forsøgt at sprede budskab og værktøjer bredt i Nordjylland.

Overordnet ser vi et øget fokus på fx kunst og kultur i kommunernes sundhedsstrategier, og senest har vi oplevet at kunst og kultur som strategi har arbejdet sig ind strategien for udviklingen af Aalborg Universitets Hospital under titlen "Kunst og patientnær kultur". Det er et direkte resultat af Kulturkantens flerårige satsning "Signaturprojekter" i et symbiotisk forhold med Region Nordjyllands kulturenheds insisteren på arbejdet med kunst og kultur som sundhedsfremme. Fremadrettet vil Kulturkanten arbejde på at dele viden internt i Kulturregionen og bidrage til at løfte dagsordenen ind i nationale politikker og strategier.

Overordnet set er der en bred enighed om, at kombinationen mellem kultur og sundhed har værdi.

Vi ønsker fortsat at insistere på at understøtte og udbygge miljøet for det vi fremadrettet kalder KunstSund. Arbejdet med at kvalitets- og kompetenceudvikle vil foregå dels i netværk, dels i workshopdage rundt om i regionen som skal være med til at opbygge tværfaglige relationer og viden om metoder, værdi og effekter.

En opbygning af miljøet kalder på flere tiltag

- **Endnu flere gode eksempler og eksperimenterende møder**, der kan vise vejen vidt og bredt for både kunstnere og sundhedsfaglige – og som kan være med til at kortlægge behov, udfordringer og skabe en sprogliggørelse af feltet, der på sigt kan bryde barrierer mellem sektorerne.
- **Arbejde med kompetenceudveksling og -udvikling:** KunstSund/Kulturkanten skal sikre at peers indenfor kulturregionen kan mødes og udveksle erfaringer. Kulturkanten skal også facilitere kompetenceudvikling, ved afholdelse af faglige oplæg og netværksarrangementer.
- **Oparbejde en lokal viden, med nationale relationer** – vi skal hele tiden opsøge og understøtte kunstnere der ønsker at arbejde i feltet, ved at dele viden og inspirere lokalt, såvel som vidensdeling mellem beslutningstagerne i begge sektorer. Nationale relevante sparrings- og videnspartnere er vigtige for at indsatsen ikke lukker sig om sig selv.

Udviklingsperspektiver - Nordjyske Fortællinger

I det store hele mener vi, at puljer med krav om samskabelse og/eller forpligtende partnerskaber kan noget, når vi taler om at skabe forbindelser på tværs af en stor region, såvel som varige forbindelser og spor lokalt. Nordjyske Fortællinger har potentialet til at pille ved den regionale og lokale udvikling, ved at skabe møder og synliggøre potentialer og mentale afstande lokalt og regionalt.

Vi har set en puljetilgang der sætter gang i et spindelvæv af aktører, som opererer på mange niveauer; fra den enkelte involverede kunstner, over institutioner/aktører og ind i kommunerne. Det har et kæmpe potentiale når vi taler om at løfte bredt, både hvad angår at ramme mange genrer, mange niveauer og mange typer af aktører. Og ikke mindst når vi taler om at forbinde en stor region gennem kunst, kultur og narrativer.

Med indeværende aftale har vi udfoldet et væld af potentialer i indsatsområdet. Nu er opgaven at zoome ind, og afprøve nogle mere målrettede indsatser. Vi ønsker ikke at begrænse friheden – eller bredden rettere – i indsatsområdet, men vi tror på, at tiltag som disse kan målrette den undersøgende tilgang til kunst og kultur som bærende narrativ for lokal og regionale udviklingsperspektiver:

- **Anderledes og bredere forankringsstrategier**, hvor det ikke er det enkelte projekt der forankres, men den viden og det netværk der kommer ud af dem, altså de spor et projekt efterlader både stedsspecifikt såvel som projektspecifikt.
- Med **Strategiske og forpligtende partnerskaber** med regionens større kunst- og kulturinstitutioner er det håbet, at vi sammen kan sætte fokus på de mekanismer og den viden der kommer fra projekterne, og give projekterne et efterliv forankret hos kulturinstitutionerne i form af formidling, viden og fortsatte samarbejder.
- **Kultur mødet Mors** vil fortsat være en samarbejdspartner og højdepunkt i Kulturkantens årshjul. Det er Kulturkantens unikke mulighed for at formidle og sætte ting på den nationale dagsorden, i et tæt samarbejde med vores regionale samarbejdspartnere.

Og nu skal vi bare i gang!

Overordnet er vi i gang med at opbygge en kulturaftale, der står stærkt på skuldrene af Kulturaftale 2021-24, hvor vi med et solidt fundament af erfaringer og viden kan målrette indsatserne endnu mere strategisk.

Vi fortsætter i samme spor, fordi vi oplever genklang i den nationale dagsorden, både indenfor arbejdet med børn og unge, kunst og kultur som sundhedsfremme og arbejdet med, at få kunsten og kulturen ud af dets vante rammer til nye publikummer.

Ud over at fortsætte i samme spor, arbejder vi på flere tværgående tiltag der skal styrke synergierne på tværs af indsatsområderne, og løfte det strategiske arbejde med at understøtte aktørerne bredt i regionen.

Vi arbejder også på et forpligtende samarbejde på tværs af kulturregionerne, såvel som afsættet for vidensdeling og erfaringsopsamling, og er nysgerrig på, hvad det kan føre med sig.

Sidst men ikke mindst kigger vi ud over landets grænser, og vil undersøge mulighederne for lærerige erfaringsudvekslinger inden for Norden og EU.

Kolofon:

Tekst og opsætning

Soffia Snorraddottir

Marie Louise Klitgaard Nielsen

Claus Svenstrup

Kjartan Due Annesen

Billeder

Alle billeder er delt med tilladelser

Cover: Værk af Yuko Nishimura på
Museum for Papirkunst. Foto Jacob
Friis-Holm Nielsen

Kulturaftale 2021-24

KULTUR KANTEN